

ral, per les tràgiques conseqüències que podria tenir aquesta operació... I que en àmbits polítics pròxims a l'independentisme català ha estat observada amb estranyesa. Monteagudo —diuen, si fa no fa— coneix prou bé Catalunya per a saber que atemptar contra el Barça és una bestiesa i una carnisseria.

L'endemà del descobriment, Ferran Cardenal negava l'existència d'un altre plec de documents —difosos el dia anterior— segons els quals l'anella olímpica i l'aeroport del Prat eren també objectius de l'organització. S'ha de fer notar que van ser aquests suposats documents els que més ressò van obtenir entre les agències estrangeres de premsa.

Refugiats, TGV i gas algerià

¿Per quins motius havia decidit ETA reactivar la seva presència a Barcelona després d'un silenci tan prolongat? El canvi d'orientació, segons fonts pròximes al govern de Madrid, pot ser la resposta d'ETA a un possible intent d'«internacionalització» del conflicte basc. O dit d'una altra manera, la resposta de l'organització basca a un previsible canvi d'actitud del govern francès de Michel Rocard envers els refugiats d'Euskadi Nord. Com a contrapartida d'aquest enduriment de la pressió francesa sobre el col·lectiu abertzale, l'executiu espanyol estaria disposat, sempre segons les mateixes fonts, a atorgar als francesos contractes com el del gas algerià o el del TGV a la companyia Alhstom.

Contradictòriament, el retorn d'ETA a Catalunya coincideix amb l'inici de negociacions entre Herri Batasuna i diferents sectors de l'independentisme polític català, a fi que aquests darrers tornin a donar suport electoral en futures comeses —les europees, evidentment— a la coalició radical basca. Representants de HB han declarat a EL TEMPS que encara no s'ha arribat a cap mena de decisió sobre el tema, ara en fase de debat, i l'estratègia electoral abertzale pels comicis del pròxim juny resta per definir amb exactitud. Tampoc cap de les organitzacions independentistes catalanes que en l'anterior convocatòria li donaren suport —MDT, MCC, LCR i MEN, d'una manera explícita i la Crida, més indirecta— tenen decidida la seva actitud. Alguna altra organització, cas que les converses prosperessin, podria afegir-se a les anteriors.

La posició de l'independentisme català —inclòs el MDT— continua sent de manifestar la seva solidaritat amb

«la lluita del poble basc» però, alhora, de denunciar les activitats d'ETA com d'«ingerència en el procés d'alliberament nacional de Catalunya». No queda tan lluny la sensació de frustració i desengany que l'atemptat d'Hiperpor provocà en molts dels votants catalans d'Herri Batasuna, força que s'havia compromès abans de les europees —d'una manera no explícita— a exigir d'ETA el cessament de les seves activitats a Catalunya.

L'aparició d'un renovat «Comando

Barcelona» interferiria notablement la marxa de les negociacions i posaria en una difícil situació la coalició abertzale, en un país on va obtenir vora 50.000 vots. Sobretot en un moment en què l'eurodiputat Txema Montero —en unes insòlites però previsible declaracions al setmanari *Euskal Herria*— avisa a ETA que «no n'hi ha prou amb l'alliberament d'Emiliano Revilla. ETA hauria de mostrar la seva voluntat negociadora amb l'inici d'una treva». □

INDEPENDENTISME CATALÀ I ETA

Les relacions perilloses

La reaparició del «Comando Barcelona» ha servit també per posar en evidència la fragmentació i divisió de l'independentisme català, i, més en concret, dels sectors que no refusen la lluita armada. La trajectòria política de Joan Carles Monteagudo hi ha ajudat.

R. Aymerich

Fa pocs mesos, un diari català donava notícia de la presència de Joan Carles Monteagudo a Donibane Lohitzun, a Euskadi Nord. La mateixa informació el situava com a alliberat d'ETA i *mugalari* —especialitzat en pas de fronteres—, sempre sota les ordres del número dos de l'organització basca, Mújika Garmendia *Artapalo*.

La caiguda del grup de Josep Digon, un dels fundadors del FAC i dirigent d'una petita organització independentista que actuà entre 1980 i 1982, va obligar Monteagudo —un dels membres del grup— a passar a França. Pocs

dies després de la seva arribada, Monteagudo entrà en contacte amb els líders històrics de Terra Lliure, Jaume Fernández Calvet, Montserrat Tarragó i Carles Sastre i s'integrà en l'organització, tot i que mai tingué excessives simpaties per la línia oficial del grup. El gener del 1985, quan els tres dirigents independentistes són detinguts en intentar travessar la frontera carregats d'explosius, Monteagudo ja ha abandonat l'organització.

Resident a Palau de Vidre, Monteagudo es dedica, juntament amb el seu amic i també refugiat Pere Bascompte, a feines de temporer agrícola. Això durarà fins l'agost del 1986, quan, en denegar-li les autoritats franceses el

Cotxe bomba d'Eta al C/ Pau Claris, el 9 d'abril de 1987.

Un comando massa inexpert

Els veïns de l'immoble número 184 del carrer de la Sagrera —molt pròxim als magatzems Hipercor— no han recuperat encara l'alè. S'han refugiat en el silenci i sols a les botigues sents parlar «d'aquells dos nois tan trempats que vivien al pis, encara que no se'ls veia massa». El dijous deu de novembre, i després d'una reunió a la qual els ocupants del *piso franco* no assistiren, el cap de la comunitat de veïns denunciava a la guàrdia urbana una forta olor a gas que, provinent del pis, s'estenia per tota l'escala. Aquell mateix dia, bombers i municipals es presentaven al pis i els era negada l'entrada pels ocupants. «No, no, aquí no passa res», sembla que van dir. Dos dies més tard, una vegada obtingut el corresponent manament judicial, la policia penetrava dins el pis i descobria 133 quilos d'amonal.

Les denúncies dels veïns havien alertat la policia que, des de feia setmanes, mantenia un control estricte sobre tots aquells pisos susceptibles de ser utilitzats com a amagatall per l'organització. L'existència d'un renovat «Comando Barcelona» quedava així confirmada amb el descobriment dels explosius. La policia posava en marxa un estricte pla de vigilància. Sorprenentment, els dos membres del comando tornaven al pis el dimarts dia quinze a dos quarts de set del matí. Tota una sorpresa, des del moment que els dos etarres tenien tots els números per ser descoberts: les llums del pis quedaven enceses tota la nit i la visita inesperada de la guàrdia urbana havia cremat el pis, prou cremat per a no tornar-hi. Però la inexperiència del comando quedava compensada per la facilitat amb què es van donar a la fuga: disparaven quatre trets i es feien fonedissos.

Dimecres, la policia feia el descobriment d'un segon pis, aquesta vegada al carrer del Carme, al cor de la ciutat, i creixia la sospita d'un tercer amagatall, aquest al barri de Gràcia. El mateix dia, i després que els veïns els identifiquessin, la policia feia pública la personalitat dels dos integrants del comando: Joan Carles Monteagudo, un valencià ex-membre de Terra Lliure i José Félix Erezuma, antic cap d'un escamot informatiu d'ETA. Tots dos incorporats a l'organització basca feia menys de dos anys. □

Atemptat d'ETA al port de Barcelona, 27-III-87.

permís de residència, passa a la clandestinitat. Per aquelles dates Monteagudo ja ha pres contacte amb refugiats bascos i es converteix en un objectiu obligat dels periodistes cada vegada que aquests visiten la Catalunya Nord per parlar del tema de Terra Lliure. Monteagudo esdevé, així, l'excusa perquè els mitjans de comunicació puguin llançar la hipòtesi de la col·laboració entre ETA i Terra Lliure, fet per altra banda difícil d'esbrinar en una organització tan petita i dispersa com Terra Lliure.

Les relacions entre l'independentisme basc i el seu homòleg català no han estat mai fàcils, ni en la seva branca política ni en la militar. L'independentisme basc, amb una trajectòria històrica molt diferent, no ha considerat mai l'independentisme català més que com un aliat de segona fila en la lluita comuna contra l'estat espanyol. L'atemptat contra Hipercor marca el punt àlgid d'aquestes diferències, tot posant en una difícil situació les forces polítiques catalanes que havien donat el seu suport electoral a la candidatura d'Herri Batasuna al Parlament Europeu. En aquestes eleccions, el PSAN es va negar a fer campanya per la coalició abertzale, el MDT, el MEN, la LCR i el MCC van fer campanya oberta, i la Crida donà un suport indirecte a la candidatura. La voluntat d'Herri Batasuna de no limitar les seves relacions amb una sola organització ha contribuït a complicar la coses.

La reactivació de l'activitat d'ETA a Catalunya ha fet evident, també, les divisions en el camp de l'independentisme armat català. Avui sembla evident que dins de Terra Lliure hi ha en

aquest moment dos sectors diferenciats: un de més pròxim a les consignes del MDT (IPC) i un altre més pròxim al MDT sector PSAN. La notícia difosa sobre l'expulsió de Jaume Fernández Calvet —dirigent històric empresonat— per part de la III Assemblea de Terra Lliure, quan aquest no pertanyia ja de fet a l'organització, és una mostra més de la confusió en què es troba en aquests moments la petita organització.

També dins els Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans es reflecteix la divisió i es pot parlar, gairebé, de l'existència de presos i refugiats *predilectes* per cadascun dels dos sectors. Mentre que el PSAN ha insistit molt en la campanya de solidaritat amb el refugiat Pere Bascompte, el MDT (IPC) ha basat les seves últimes activitats en l'alliberament del dirigent independentista pres Carles Castellanos.

També dins de les presons s'han fet evidents les divergències internes entre els reclusos polítics catalans. A Alcalà-Meco, on els presos d'ETA-militar desenvolupen actualment una forta campanya de protesta, reprimida amb fortes sancions per les autoritats penitenciàries, tan sols tres dels detinguts catalans —Canet, Datzira i Castellanos— s'han afegit a la campanya dels bascos, també secundada pels *guerrilleiros* gallecs. El grup català restant, integrat pels cinc suposats membres d'un escamot detingut pels voltants de l'11 de setembre passat, s'ha negat a afegir-se a les accions de protesta dels *milis*, fet que sembla haver desencadenat certes tensions en el col·lectiu dels presos catalans. □